

Ο Ρόλος του Ψυχολόγου σε Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας για Άτομα με Νοητική Αναπηρία

Ο ρόλος του ψυχολόγου σε κέντρο ημερήσιας φροντίδας για άτομα με νοητική αναπηρία είναι πολυδιάστατος και πολυεπίπεδος. Αυτό σημαίνει πως η δουλειά του Ψ δεν έχει να κάνει μόνο με τα **άτομα**, τα οποία χρήζουν διαπαιδαγωγικής και θεραπευτικής στήριξης όπως επίσης και καθημερινής φροντίδας των βασικών τους αναγκών, αλλά και με το υπόλοιπο **προσωπικό** του χώρου, το οποίο ο ψυχολόγος πρέπει να ακούει, να στηρίζει και να κατευθύνει όπου αυτό χρειάζεται.. Επίσης ιδιαίτερα σημαντικό κομμάτι της δουλειάς του είναι η εξεύρεση τρόπων και διατήρηση του καλύτερου δυνατού επίπεδου **επικοινωνιακής και λειτουργικής επικοινωνίας** μεταξύ των μελών του προσωπικού.

Η **ψυχολογική δουλειά με τα άτομα του χώρου** θα μπορούσε να χωριστεί σε **θεραπευτική** και **υποστηρικτική**, ανάλογα με τις ανάγκες και δυνατότητες του κάθε ατόμου.

Το **θεραπευτικό κομμάτι** της ψυχολογικής δουλειάς σε κέντρο ημερήσιας φροντίδας, σε αντίθεση με την κοινότυπη «ψυχοθεραπεία του γραφείου», δεν γίνεται πάντοτε μέσα σε αυστηρά πλαίσια και όρους. Αυτό σημαίνει πως τεχνικές ψυχολογικής παρέμβασης μπορούν να εφαρμοστούν ανά πάσα στιγμή και σε οποιοδήποτε μέρος του χώρου (στην αυλή, στην κουζίνα, στον διάδρομο κτλ.) , ανάλογα με την συγκεκριμένη περίπτωση και συγκεκριμένο άτομο. Σκοπός των θεραπευτικών παρεμβάσεων, συνήθως είναι η βελτίωση της συμπεριφοράς κάποιων ατόμων, τα οποία εκδηλώνουν μη αποδεκτές ή μη λειτουργικές συμπεριφορές, οι οποίες εμποδίζουν το ίδιο το άτομο αλλά και τους άλλους να συνυπάρχουν και συνεργάζονται σ' ένα πιο επικοινωνιακό και αρμονικό περιβάλλον.

Το **υποστηρικτικό κομμάτι** της ψυχολογικής δουλειάς συνήθως σχετίζεται με άτομα τα οποία βρίσκονται σε ένα αρκετά καλό επίπεδο λειτουργικότητας, πρωτίστως νοητικής όπως και λεκτικής, και με τα οποία γίνονται κάποιου είδους ψυχοθεραπευτικές συνεδρίες, όπου το άτομο μπορεί να εκφράσει τα συναισθήματά του, τις σκέψεις του, τις επιθυμίες του, γενικώς οτιδήποτε επιθυμεί να μοιραστεί μαζί με τον ψυχολόγο. Οι βασικοί όροι της ψυχοθεραπείας, όπως αποδοχή, εμπάθεια, απουσία (αρνητικής) κριτικής στάσης, ισχύουν και εδώ, με μόνη διαφορά πως στην περίπτωση ατόμων με νοητική αναπηρία, ο ψυχολόγος θα μπορούσε να πάρει το ρόλο του παιδαγωγού με σκοπό να εξηγήσει με κατανοητό και προσιτό τρόπο για το άτομο, κάποια θέματα, όπως τις διαπροσωπικές σχέσεις, τα συναισθήματα το σεξ κτλ. Υποστήριξη υπό μορφή παρέμβασης, θα μπορούσε επίσης να εφαρμοστεί σε περιπτώσεις όπου κάποιο άτομο εκδηλώσει έντονη συναισθηματική έξαρση, είτε αυτή οφείλεται σε κάποιο συγκεκριμένο συμβάν είτε απλά είναι κομμάτι του χρόνιου προβλήματός του.

Η ψυχολογική δουλειά με τα μέλη του προσωπικού, είναι ένα άλλο πολύ μεγάλο και εξίσου σημαντικό κομμάτι σε κέντρο ημερήσιας φροντίδας. Αυτή θα μπορούσε να χωριστεί σε δύο μέρη – **στήριξη και κατεύθυνση**.

Η καθημερινή τριβή με άτομα με νοητική αναπηρία, η οποία περιλαμβάνει όπως τη φροντίδα των βασικών αναγκών τους, έτσι και τη σωστή και εξατομικευμένη διαπαιδαγώγηση τους, πολλές φορές εξαντλεί τα ψυχικά αποθέματα του εκπαιδευτή/ φροντιστή. Η εξάντληση αυτή συνεπάγεται όχι μόνο έλλειψη ψυχικής ενέργειας και ενθουσιασμού για την καλύτερη δυνατή απόδοση, αλλά και έλλειψη καινούργιων ιδεών και προτάσεων. Ο ψυχολόγος σε τέτοιες περιπτώσεις οφείλει να αφιερώσει χρόνο για να εισακούσει τον εκπαιδευτή, προσφέροντάς του ένα ασφαλές περιβάλλον, όπου θα μπορεί να εκφράσει ελεύθερα τα συναισθήματα, σκέψεις και ανησυχίες του. Αυτό μπορεί να γίνει όπως σε ατομικό επίπεδο, έτσι και σε ομαδικό. Σε αντίθεση με τις ατομικές συναντήσεις, οι ομαδικές έχουν ως στόχο την καλύτερη επικοινωνία μεταξύ των μελών και εξεύρεση νέων τρόπων με σκοπό την επίλυση κάποιων προβλημάτων ή για την πρόταση νέων ιδεών.

Επίσης, ο ψυχολόγος παρακολουθεί το εκπαιδευτικό, διαπαιδαγωγικό κομμάτι και δίνει κατευθύνσεις στους εκπαιδευτές όταν και εάν αυτό χρειαστεί.

Το τελευταίο κομμάτι της ψυχολογικής δουλειάς σε κέντρο ημερήσιας φροντίδας, είναι η εξεύρεση τρόπων και διατήρηση του καλύτερου δυνατού επίπεδου **επικοινωνιακής και λειτουργικής επικοινωνίας** μεταξύ των μελών του προσωπικού. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με ομαδικές συναντήσεις, όπου το κάθε μέλος του προσωπικού εκφράζει τις σκέψεις, συναισθήματα και ανησυχίες του, μέσα σε ένα κλίμα επικοινωνιακής συζήτησης και διαλόγου.